

den kan ſtrande, ſaaledes at den ikke vil kunne reddes i Uveir; hvor der er en Politimester, der har Lyſt til at komme diſſe Foreninger tillivs, ville de let komme til at ſnuble over deres egne Been og ikke let kunne beſtaa. Vi have ikke ſaa ſaa Exempler af denne Natur, og ſaavidt jeg veed, er der ogſaa adffillige Domme, ſom gaar i den Retning. Naar jeg har været imod denne § 4, og er det endnu, er det imidlertid af en anden Grund. Jeg veed ikke, om det er nødvendigt, at man for at kaldes en Forening, har ſkriftlige Documenter, Contrabøger eller Sligt, men ſaa meget veed jeg, at en mundtlig Contract i vort Land er ligesaa lovlig ſom en ſkriftlig og har ſamme Krav paa Beſtyttelse hos Domstolene. En Forening kan meget godt være mundtlig og dog kaldes Forening, og jeg vil ſom Exempel nævne, at Flere enes om at tage en Tønde Tjære; det er Noget, ſom vi Alle kjende. Der beſtaaer Foreninger i mangfoldige Landsbyer over det hele Land, og de beſtaaer ſaaledes, at OIdermanden førger for, at der kjøbes en Tønde Tjære, naar Byen ikke har nogen, hvorefter man deler den imellem ſig — det er jo navnlig de Kjørende eller Gaardmændene i Byen, der bruge den — men der har aldrig været Tale om, at det ſkulde være ulovligt. Det er efter min Opfattelse en Forbrugsforening. Det er mig ogſaa beſjendt, at man har ſagt til OIdermanden: Naar Du kjøber Tjæren, kjøb da ogſaa en Sæt Caffé, nogle Toppe Sukker og andre Ting, ſom vi behøve til Huusholdningen, thi vi ſaae dem da for bedre Kjøb, og vi kunne ſenere dele; det kalder jeg efter min Opfattelse en Forening, ſkjøndt den ikke hviler paa en ſkriftlig Grundvold, men paa et gammelt Tillidsforhold og en mundtlig Contract. Sæt nu imidlertid, at denne Forening ſiger til OIdermanden: Tag en Tønde Brændevin med, ſom vi ſiden kunne dele, vil da denne Lov ikke kunne komme til Anvendelse i en Politimesters Haand, ſom ikke godt kan taale at lugte Brændevin, og vil denne Forening, derſom der f. Ex. er 8 Mænd i Byen, ſom dele en Tønde Brændevin, ſaaledes at hver faaer et Halvanker, kunne undgaa Straf efter denne Lov? Det er en Henſtilling, jeg tillader mig at gjøre. Jeg

tør ikke ſvare derpaa; jeg tør ikke troſte mig til at ſige Ja eller Nei til min egen Dwiwl, men jeg vilde ønske, at den høitærede Miniſter vilde udtale ſin Mening derom. Min Mening har meget lidt at betyde, men Miniſterens Mening ved en Sags Behandling har meget at betyde. Selv naar en Sag ſvæver for Domstolene, bliver der mange Gange tyet hen til, hvad en Miniſter eller en Ordſører har ſagt, og hvad der har gjort ſig gjældende ved Sagens Behandling. Derſom Sagen er ſaaledes at forſtaa, at Foreninger kun kunne kaldes Forbrugsforeninger, naar de støtte ſig til en faſt Bontif, en faſt Forretningsfører, et beſtemt Uddelingsſted — kaldes det et Udsalgsſted, er det efter mine Begreber ulovligt, og der maa da ſøges Næringsbevittis, enten der er Brændeviinshandel eller ikke — og ſom ere grundede paa en ſkriftlig Contract, ſtiller Sagen ſig noget anderledes, men derſom Sagen kan tages i en videre Forſtand, hvortil jeg har hentydet ved at nævne et Exempel, maa jeg tilſtaa, at jeg ikke kan ſætte ſtor Priis paa denne Lov; jeg ſtemmer da for Wndringsforſlaget og imod Lovet. Skal Sagen kun tages i Incævrere Forſtand, bliver det, ſom ſagt, noget Andet, men det forekommer mig, at dette Ord: „Forbrugsforening“ er ſaa nyt og ſaa lidt forklaret og fortolket, at man knap veed, hvorom man taler, naar man bruger dette Udtryk.

Fjord: Som den, der intereſſerer ſig meget for Forbrugsforeningerne, tør jeg maaſkee tillade mig, at udtale, at Forbrugsforeningernes Natur jo er, at Medlemmerne forene ſig om at hjemforſkrive deres Varer i Partier for derved at have dem billigere, hvorefter de uddeles til Medlemmerne, dog ikke ſtrar, men efterhaanden ſom de have dem behov. De uddeles til almindelige Udsalgsprifer, og det derved Indvundne bliver Medlemmernes Eiendom, men det bliver opbevaret ſom en Slags Sparepenge for Medlemmerne. Det er efter min Formening et Middel til at fremhjelpe Forſynlighed og Selvhjælp hos den arbejdende og mindre bemidlede Claſſe i Samfundet, og det kan ikke nægtes, at, hvor meget man end ſiger, at Forbrugsforeningerne ere